

Vec C-705/19

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

23. september 2019

Vnútroštátny súd:

Consiglio di Stato

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

14. marec 2019

Odvolateľka:

Axpo Trading Ag

Odporca:

Gestore dei Servizi Energetici – GSE s.p.a.

Predmet konania vo veci samej

Odvolanie podané na Consiglio di Stato (Štátna rada, Taliansko) proti rozsudku Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Regionálny správny súd Lazio, Taliansko), ktorým sa zamietla žaloba, ktorou odvolateľka napadla rozhodnutia odporcu, na základe ktorých jej odporca vytkol, že si nezaobstarala zelené certifikáty pre elektrickú energiu dovážanú do Talianska v roku 2012 a 2014 a uložil jej povinnosť nadobudnúť ich v lehote 30 dní.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Zlučiteľnosť legislatívneho dekrétu č. 28/2011 s článkami 18, 28, 30, 34, 107, 108 a 110 ZFEÚ, článkami 6 a 13 dohody o voľnom obchode EHS – Švajčiarsko, ako i so smernicou 2009/28/ES a judikatúrou Súdneho dvora.

Prejudiciálna otázka

Bránia

- článok 18 ZFEÚ v rozsahu, v akom stanovuje zákaz diskriminácie na základe štátnej príslušnosti v rámci rozsahu pôsobnosti zmlúv;
- články 28 a 30 ZFEÚ ako i článok 6 dohody o voľnom obchode EHS – Švajčiarsko, v časti, v ktorej stanovujú zrušenie cla na dovoz a opatrení s rovnocenným účinkom;
- článok 110 ZFEÚ v rozsahu, v akom stanovuje zákaz dovoznej dane prevyšujúcej dane ukladané priamo či nepriamo na podobné domáce výrobky;
- článok 34 ZFEÚ, ako i článok 13 dohody o voľnom obchode EHS – Švajčiarsko, v rozsahu, v akom stanovujú zákaz prijatia opatrení s účinkom rovnocenným množstevnému obmedzeniu dovozu;
- články 107 a 108 ZFEÚ v rozsahu, v akom stanovujú zákaz vykonať opatrenie štátnej pomoci, ktorá nebola oznámená Komisii a je nezlučiteľná s vnútorným trhom;
- smernica 2009/28/ES v rozsahu, v akom má za cieľ podporiť obchodovanie so zelenou elektrickou energiou v rámci Spoločenstva a výrobné kapacity jednotlivých členských štátov,

vnútroštátnej právnej úprave, ako je právna úprava uvedená vyššie, ktorá ukladá dovozcom zelenej elektrickej energie platobnú povinnosť, ktorá sa neuplatňuje voči domácim výrobcam rovnakého výrobku?

Uvádzané ustanovenia práva Únie

Články 18, 28, 30, 34, 107, 108 a 110 ZFEÚ.

Dohoda o voľnom obchode EHS – Švajčiarsko, najmä jej články 6 a 13.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie (ďalej len: „smernica 2009/28“).

Uvedené vnútroštátne predpisy

Decreto legislativo del 16 marzo 1999, n. 79 - Attuazione della direttiva 96/92/CE recante norme comuni per il mercato interno dell'energia elettrica (legislatívny dekrét č. 79/1999 zo 16. marca 1999 na vykonanie smernice 96/92/ES o spoločnej právnej úprave vnútorného trhu s elektrickou energiou, ďalej len: „legislatívny dekrét č. 79/1999“), účinný do 1. januára 2016. Predovšetkým jeho článok 11 ukladal subjektom, ktoré dodávali do siete elektrickú energiu z neobnoviteľných zdrojov energie, povinnosť tiež dodať do národnej elektrizačnej sústavy počas nasledujúceho roka vopred stanovený podiel zelenej elektrickej energie alebo eventuálne zaobstarat' si zelené certifikáty zodpovedajúcej hodnoty od iných výrobcov.

Decreto legislativo del 3 marzo 2011, n. 28 - Attuazione della direttiva 2009/28/CE sulla promozione dell'uso dell'energia da fonti rinnovabili (legislatívny dekrét č. 28/2011 z 3. marca 2011 na vykonanie smernice 2009/28/ES o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie, ďalej len: „legislatívny dekrét č. 28/2011“). Najmä jeho článok 25 ods. 11 s účinnosťou od 1. januára 2012 zrušil článok 20 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 387/2003, podľa ktorého subjekty podliehajúce povinnosti uvedenej v článku 11 vyššie uvedeného legislatívneho dekrétu č. 79/1999, ktoré dovážali z iných členských štátov Únie elektrickú energiu, mohli požiadať prevádzkovateľa sústavy o oslobodenie od tejto povinnosti vzťahujúcej sa na dovážaný podiel elektrickej energie vyrobenej z obnoviteľných zdrojov. Okrem toho článok 25 ods. 2 stanovuje, že dovážaná elektrická energia od 1. januára 2012 nepodlieha vyššie uvedenej povinnosti iba v prípade, že prispieva k plneniu vnútroštátnych cieľov stanovených v tomto legislatívnom dekréte.

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Odvolateľka Axpo Trading Ag je švajčiarska spoločnosť, ktorá dováža do Talianska elektrickú energiu vyrobenú vo Francúzsku a Švajčiarsku z obnoviteľných zdrojov („čistá“ alebo „zelená“ elektrická energia). Odvolateľka napadla na Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio rozhodnutia odporcu Gestore dei Servizi Energetici - GSE, ktorými jej odporca vytkol, že si

nezaobstarala zelené certifikáty pre elektrickú energiu dovážanú do Talianska v roku 2012 a 2014 a uložil jej povinnosť nadobudnúť ich v lehote 30. dní.

- 2 Rozsudkom z 18. septembra 2017 vyššie uvedený súd zamietol jej žalobu odvolajúc sa najmä na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-573/12, ktorým sa rozhodlo, že švédská právna úprava podobná právnej úprave, o ktorú ide v predjednávanej veci, je primeraná a zlučiteľná s právom Únie, keďže zodpovedala základnému cieľu, ktorým je ochrana životného prostredia.
- 3 Odvolateľka podala proti tomuto rozsudku odvolanie na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, a žiadala o neuplatnenie dotknutej talianskej právnej úpravy.
- 4 Európska komisia, ktorej boli zaslané dve sťažnosti týkajúce sa predmetnej záležitosti, predložila v rámci konania vo veci samej písomné i ústne pripomienky.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 5 Odvolateľka tvrdí, že kým talianska právna úprava do roku 2011, konkrétne článok 20 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 28/2011, umožňovala, aby dovozcovia elektrickej energie, ktorí preukázali, že príslušný zdroj na výrobu energie pochádza z obnoviteľných zdrojov, boli oslobodení od povinnosti zaobstarat' si zelené certifikáty, legislatívnym dekrétom č. 28/2011 táto možnosť zanikla.
- 6 Článok 25 ods. 11 tohto posledného uvedeného legislatívneho dekrétu totiž s účinnosťou od 1. januára 2012 zrušil článok 20 ods. 3 uvedeného legislatívneho dekrétu č. 387/2003. Táto skutočnosť viedla k vzniku povinnosti zaobstarat' si zelené certifikáty aj v prípade dovozcov elektrickej energie vyrobenej z obnoviteľných zdrojov, čo je podľa odvolateľky v rozpore s právom Únie.
- 7 Okrem toho v odseku 2 článku 25 legislatívneho dekrétu č. 28/2011 je stanovené, že dovážaná elektrická energia od 1. januára 2012 nepodlieha predmetnej povinnosti iba v prípade, že prispieva k plneniu vnútroštátnych cieľov stanovených uvedeným legislatívnym dekrétom.
- 8 Vyššie uvedený právny rámec, po prvé, údajne predstavuje štátnu pomoc pre výrobcov zelenej elektrickej energie pôsobiacich v Taliansku, o ktorej v rozpore s článkami 107 a 108 ZFEÚ Komisia nebola vopred upovedomená; po druhé, v rozpore s článkami 28, 30 a 110 ZFEÚ ukladá daň s rovnakým účinkom ako clo, a to dovozcom, ktorí dovážajú do Talianska zelenú elektrickú energiu z iných členských štátov, a po tretie v rozpore s článkami 34 a 36 ZFEÚ a článkom 13 dohody o voľnom obchode EHS – Švajčiarsko predstavuje opatrenie s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenie dovozu a voľného pohybu elektrickej energie vyrobenej v iných členských štátoch.

- 9 Okrem toho odvolateľka tvrdí, že táto záležitosť bola oznámená Európskej komisii prostredníctvom dvoch sťažností, na ktoré Komisia údajne odpovedala, že systémy podpory ostatných členských štátov, ktoré boli riadne oznámené, sa považovali za štátnu pomoc a že Komisia v súvislosti so súčasným režimom podpory zelenej elektrickej energie, najmä s poukazom na účtovanú položku A3 vo faktúre za energiu, uvažuje o možnosti začať konanie proti Taliansku pre nesplnenie povinnosti.
- 10 Komisia vo svojich písomných pripomienkach uviedla, že v rozsudku Súdneho dvora vo veci C-573/12, ktorý citoval súd prvého stupňa, Súdny dvor rozhodol výlučne o tom, či sa ustanovenia švédskeho práva týkajú opatrení s účinkom rovnocenným množstevnému obmedzeniu dovozu. Okrem toho Komisia uviedla, že vnútroštátny súd môže iba vylúčiť, či ide o štátnu pomoc, ale nesmie konštatovať existenciu odôvodnení, keďže posúdenie zlučiteľnosti štátnej pomoci s jednotným trhom je vo výlučnej právomoci Komisie.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 11 Vnútroštátny súd uvádza, že smernica 2009/28 pri stanovení cieľov výroby a použitia zelenej elektrickej energie vychádza z vnútroštátneho základu. Tento prístup, podľa ktorého sú individuálne ciele každého členského štátu nastavené na základe osobitných vnútroštátnych vlastností, je uvedený najmä v odôvodnení 15 a 25 vyššie uvedenej smernice.
- 12 Vnútroštátne systémy podpory a opatrenia zamerané na spoluprácu medzi členskými štátmi upravené v článku 3 ods. 3 predmetnej smernice sú nástrojmi, prostredníctvom ktorých členské štáty môžu dosiahnuť vlastné ciele zvýšenia výroby a spotreby zelenej elektrickej energie. Predovšetkým opatrenia zamerané na spoluprácu medzi členskými štátmi majú nepovinnú povahu, ako to potvrdzuje článok 3 smernice 2009/28.
- 13 Vnútroštátny súd uvádza, že legislatívny dekrét č. 28/2011, ktorým sa vykonáva smernica 2009/28, stanovil postupný zánik systému zelených certifikátov, ktoré sa mali od roku 2016 nahradiť tarifami typu FIP. Okrem toho pripomína, že článok 25 ods. 11 tohto legislatívneho dekrétu zrušil možnosť započítať do dosiahnutého vnútroštátneho podielu zelenú elektrickú energiu vyrobenú v zahraničí, t.j. možnosť byť oslobodený v zmysle skoršej právnej úpravy od povinnosti zaobstarat' si adekvátne množstvo zelených certifikátov.
- 14 Vnútroštátny súd v súvislosti s tým, že dotknutá právna úprava ma údajne povahu štátnej pomoci, uvádza, že v danom prípade nedochádza k žiadnemu prevodu štátnych prostriedkov v prospech výrobcov zelenej elektrickej energie pôsobiacich v Taliansku. Aj keby sa predpokladalo, že v prípade uloženia povinnosti nadobudnutia subjektom z tohto odvetvia alebo v prípade uloženia platby poplatkov spotrebiteľom ide o štátnu pomoc, skutočnosť, že smernica 2009/28 pri stanovení cieľov výroby a použitia zelenej elektrickej vychádza z vnútroštátneho základu a ukladá každému členskému štátu dosiahnuť čoraz vyšší podiel zelenej

elektrickej energie, ako i čisto nepovinná povaha opatrení spolupráce medzi členskými štátmi, ak sú posudzované spoločne, môžu viesť k úvahe, že prijatie opatrení členskými štátmi, ktorých cieľom je podporiť výlučne vnútroštátnych výrobcov zelenej elektrickej energie, je zlučiteľné s touto smernicou. Zvýšenie vnútroštátnej spotreby zelenej elektrickej energie totiž nepochybne uľahčuje zvýšenie vnútroštátnej výroby tejto energie (pozri rozsudok z 29. septembra 2016, Essent Belgium NV, C-492/14, body 105 až 110) a skutočnosť, že každý členský štát podporuje zdravé životné prostredie prostredníctvom podpory vnútroštátnej výroby čistej elektrickej energie, je v tomto zmysle v súlade s cieľmi európskej právnej úpravy (pozri rozsudok z 1. júla 2014, Ålands Vindkraft AB, C-573/12, body 53, 54, 94, 95 a 130).

- 15 Na druhej strane, vnútroštátne systémy podpory, na ktoré sa vzťahuje smernica 2009/28, stanovujú ako štandard osobitné zaobchádzanie s vnútroštátnymi výrobcami zelenej elektrickej energie a preto sa neodchyľujú od referenčného systému upraveného touto smernicou, ale naopak umožňujú jeho skutočný výkon. Referenčný systém stanovený predmetnou smernicou je teda sám osebe nepochybne a zámerne selektívny, keďže podporuje výrobu zelenej elektrickej energie oproti výrobe energie, ktorá nepochádza z obnoviteľných zdrojov.
- 16 Vnútroštátny súd poukazuje na to, že Talianska republika nemala povinnosť predbežne oznámiť Európskej komisii ustanovenia obsiahnuté v legislatívnom dekréte č. 28/2011, keďže nepredstavujú štátnu pomoc. Okrem toho predmetná právna úprava nepredstavuje ani daň s rovnakým účinkom ako clo pre dovozcov, ktorí dovážajú do Talianska zelenú elektrickú energiu z iných členských štátov a nie je navyše ani opatrením s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenie dovozu a voľného pohybu elektrickej energie.
- 17 Povinnosť dovozcov elektrickej energie vyrobenej v zahraničí zaobstarat' si zelené certifikáty je teda potrebná na účely celkovej právnej úpravy režimu podpory vytvoreného v Taliansku, ktorý je v súlade s článkami 18 a 110 ods. 1 ZFEÚ, keďže zaobchádza rovnako so všetkými subjektmi v elektrárenském odvetví, či už s talianskymi alebo zahraničnými, ktorí dodávajú do siete elektrickú energiu, ktorá nepochádza z talianskych obnoviteľných zdrojov.
- 18 Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-213/96 citovaný odvolateľkou na podporu svojich tvrdení sa naproti tomu týka prípadu vyrubenia dane, kým prejednávaný prípad sa týka zvýhodnení a v každom prípade uvedený rozsudok bol vydaný pred nadobudnutím účinnosti smernice 2009/28. Rovnako v citovanom rozsudku C-492/14, ktorý sa týka inej otázky prípustnosti vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá stanovuje selektívnu bezplatnosť distribúcie, pokiaľ ide o elektrickú energiu, sa uplatňuje skoršia európska právna úprava.
- 19 Keďže predmetná otázka je rozhodujúca na vyriešenie sporu a vzhľadom na osobitnú žiadosť odvolateľky, sa vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje v poslednom stupni, rozhodol podať návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor.